

Stanowisko ZPP w sprawie programu polskiej energetyki jądrowej

Energetyka jądrowa uznawana jest za obiecującą gałąź całej energetyki światowej. Istotną kwestią w tym zakresie są zmieniające się rozwiązania technologiczne. Niektóre z gospodarek zachodnich w Europie odchodziło ostatnio od urządzeń typu PWR, część z nich skoncentrowała się na badaniach innego rodzaju reaktorów (np. ITER), przeznaczonych dla nowej jakości energetyki jądrowej. Można się spodziewać, że te starania wielu krajów w ciągu 10 – 15 lat zakończą się sukcesem. Reaktory PWR to dobra, sprawdzona i bezawaryjna technologia, która jest ciągle modernizowana i dostosowywana do coraz to bardziej wymagających warunków bezpieczeństwa.

W polskich warunkach decyzję o podjęciu inwestycji w tego rodzaju źródła energii musimy rozważyć wielopłaszczyznowo. To decyzja polityczna, merytoryczna, ekonomiczna i społeczna.

Po pierwsze, trudno wyobrazić sobie dziś akceptację społeczną oraz polityczną dla inwestora kapitałowego czy dostawcy technologii z Chin, czy Rosji, czyli krajów specjalizujących się w technologiach PWR. Dziś wszystko wskazuje, że inwestorem w polskim programie energetyki jądrowej zostaną Stany Zjednoczone. Niewiadomą pozostaje jedynie kwestia czasu i kosztów. Warto nadmienić, że istnieją liczne przykłady przekraczania uzgodnionych budżetów i to o kilkadziesiąt procent, jak również nawet kilkunastoletnich poślizgów w budowie. Nie oznacza to jednak, że takie sytuacje muszą się powtarzać przy polskiej inwestycji.

Inwestycja w energetykę jądrową w Polsce to decyzja polityczna, ściśle związana z szeroko pojętym bezpieczeństwem Państwa, również bezpieczeństwem militarnym. Wchodzimy bowiem do grona państw posiadających rozszerzone możliwości nuklearne. Taka inwestycja musi być odpowiednio chroniona.

Program przedstawiony przez Ministerstwo Klimatu koncentruje się bardziej na aspektach merytorycznych i ekonomicznych, sugerując jedynie obszar decyzji politycznej. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców widzi jednak aspekt polityczny, jako główny motyw przy podejmowaniu takiej decyzji. Jest

to dostrzegalne m.in. w proponowanym przez Ministerstwo Klimatu modelu finansowania tej elektrowni, który wydaje się być niejako dostosowany do możliwości i warunków partnera amerykańskiego.

Jeśli w wyniku budowy elektrowni jądrowej, wzrośnie znacząco bezpieczeństwo naszego kraju, to należy taką decyzję podjąć.

Oczywiście warunki ekonomiczne takiej decyzji również są bardzo ważne, stąd konieczność twardych negocjacji z przyszłym współinwestorem.

Wydaje się, że kierując się przedstawioną wyżej argumentacją, kierunek inwestycyjny staje się oczywisty, zwłaszcza że wówczas wyjaśnienie powodów takiej decyzji, zarówno społeczeństwu, jak i interesariuszom europejskim nie powinno być trudne. Naszym zdaniem pozytywna decyzja o podjęciu inwestycji w energetykę jądrową powinna być podjęta na najwyższych szczeblach i poprzedzona etapem wyjaśnień społeczeństwu. Dodatkowo zgodnie z wymogami Traktat ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, decyzja ta będzie podlegała akceptacji ze strony Komisji Europejskiej i należy mieć to na uwadze w wysiłku informatycznym.

Również decyzja negatywna dotycząca inwestycji musi opierać się na twardych podstawach, tym bardziej, że do tej pory program kosztował już podatników ponad pięćset milionów złotych.

Wydaje się, że nie ma ani podstaw, ani nawet możliwości całkowitej likwidacji elektrowni węglowych przed 2045 rokiem. Zmniejszając udział węgla do 50 % w 2030 roku, oraz do 30% w miksie energetycznym w roku 2035, prawdopodobnie uzyskamy zgodę Komisji Europejskiej na formę transformacji, która założy całkowitą likwidację energetyki węglowej do 2050 roku. Rozwój energetyki odnawialnej i gazowej przez te lata całkowicie zaspokoi potrzeby energetyczne kraju w zakresie energii elektrycznej oraz ciepła (opartego na gazie i energii elektrycznej). W obecnej chwili, całkowite największe zapotrzebowanie kraju to około 28 tysięcy megawatów. Problemem politycznym może być jednak kwestia zaspokojenia potrzeb paliwowych szerokiego parku gazowych jednostek wytwórczych – w warunkach polskich istnieje ryzyko konieczności nawiązania relacji handlowych w tym zakresie ze stroną rosyjską, co rodzić może obawy dotyczące wpływu Gazpromu na bezpieczeństwo energetyczne Polski.

Ze względu na poziom bezpieczeństwa energetycznego kraju, rozwój energetyki rozproszonej wydaje się optymalny. Gwarancję pracy systemu pozostawimy nowoczesnym węglowym blokom nadkrytycznym,

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak - Prezes, Marcin Nowacki - Wiceprezes

stopniowo zastępowanym blokami gazowymi. Jednocześnie przez 20 lat zapewnimy górnictwu spokojny i harmonijny proces transformacji, unikając niepotrzebnych napięć społecznych.

Podsumowując, nie jesteśmy przeciwnikami budowy polskiej elektrowni atomowej, ale kryteria takiej inwestycji muszą być szersze niż przedstawione w proponowanym dokumencie. Program powinien zostać przedstawiony w sposób właściwy opinii publicznej. Przy wyborze technologii należy wziąć pod uwagę docelową moc instalacji. Jednocześnie w przyszłości rozważyć dalszy rozwój programu w oparciu o inne instalacje jądrowe. Należy także uwzględnić energię jądrową w nowym miksie energetycznym Polski.

Konieczne jest precyzyjne (na osi czasu) zaplanowanie subsydiowania energii jądrowej wraz z systemem współpracy energii jądrowej z innymi źródłami, ze szczególnym uwzględnieniem energetyki rozproszonej.

Polityczna delikatność tematu wymaga niezwykle rozważnych działań dyplomatycznych, obejmujących nie tylko sferę dyplomatyczną samą w sobie, ale także obszary biznesowe i naukowe, dopuszczając pewne kompromisy w imię ogólnie pojętych wartości nadrzędnych. Dotyczyć to będzie szczególnie naszych partnerów europejskich.

Również decyzja o wyjściu z programu polskiej energetyki nuklearnej winna być bardzo precyzyjnie umotywowana i opierać się na twardych danych z takich samych obszarów jak w przypadku decyzji pozytywnej.

Do niniejszej opinii załączamy arkusz uwag do poszczególnych zapisów projektu.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak - Prezes, Marcin Nowacki - Wiceprezes

ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa, email/ biuro@zpp.net.pl, tel/ 22 826 08 31, www.zpp.net.pl